

Sparekassen

for Nørre Nebel og Omegn

CVR. NR. 66 67 10 11

Basel II

Søjle III (Virksomhedens oplysningsforpligtelse)

Risikorapport i henhold til Kapitaldækningsbekendtgørelsen

I henhold til kapitaldækningsbekendtgørelsen bilag 20 skal sparekassen offentliggøre oplysninger omkring sine finansielle risici og sine politikker for styring af finansielle risici.

Sparekassen for Nørre Nebel og Omegn har vedtaget at offentliggøre disse oplysninger på sparekassens hjemmeside. Visse af oplysningerne er en gengivelse af oplysninger i sparekassens seneste årsrapport.

Risikostyring

Det overordnede princip for sparekassen er, at de risici som opstår i forbindelse med driften nøje overvåges og holdes inden for de af bestyrelsen fastsatte rammer. Sparekassen udvikler løbende sine værktøjer til identifikation og styring af de risici, som til daglig påvirker virksomheden.

Formålet med sparekassens politikker for risikostyring er at minimere de tab, der kan opstå som følge af bl.a. uforudsigelig udvikling på de finansielle markeder.

De væsentlige risikotyper i forbindelse med driften af Sparekassen for Nørre Nebel og Omegn er kreditrisikoen på sparekassens udlån og markedsrisikoen på sparekassens egenbeholdning af værdipapirer og valuta.

Kreditrisikoen defineres som risikoen for, at der opstår tab som følge af debtors manglende overholdelse af en forpligtelse.

Markedsrisikoen defineres som risikoen for, at markedsværdien af en finansiell fordring ændres som følge af ændringer i rentesatser samt ændringer i værdipapir- og valutakurser.

Likviditetsrisikoen defineres som risikoen for at få vanskeligheder med at skaffe kapital til overholdelse af forpligtelser efterhånden som de forfalder.

Sparekassens bestyrelse forholder sig ligeledes til områder som operationel risiko og IT-drift og -sikkerhed.

Kreditrisici

Sparekassen for Nørre Nebel og Omegn tilstræber ved långivning at sikre en passende spredning på kunder og brancher, således at enkeltengagementer ikke udgør nogen risiko for sparekassens eksistens. Sparekassen følger løbende alle engagementer over 1 mio. kr. på individuel basis. Øvrige udlån og garantier overvåges på gruppevis basis dog sådan, at når objektive indikatorer viser, at der kan opstå et konkret problem med et engagement, bliver disse ligeledes vurderet individuelt. Sparekassen klassificerer kunderne i grupper i overensstemmelse med den risiko, der vurderes at være forbundet med lån til netop denne kunde.

Markedsrisici

Sparekassens grundlæggende politik vedrørende markedsrisikoen er, at sparekassen aldrig vil påtage sig markedsrisici, der kan få indflydelse på sparekassens handlefrihed mv. I bestyrelsens retningslinier til direktionen er der indbygget et maksimum for den risiko sparekassen må påtage sig indenfor de forskellige risikotyper. Bestyrelsen modtager jævnlig rapportering om udviklingen i markedsrisikoen. Det indgår i risikovurderingen, at der skal være et fornuftigt og velafbalanceret forhold mellem risici og afkast.

Valutarisiko

Sparekassens valutarisiko begrænser sig til beholdningen af kontant rejsevaluta og nogle få aktier i udenlandsk valuta. Sparekassens bestyrelse har fastsat rammer for hvor stor andel af basiskapitalen der må investeres i fremmed valuta.

Likviditetsrisiko

Sparekassens likvide beredskab bliver styret ved at opretholde tilstrækkelige likvider, likvide værdipapirer, samt tilstrækkelige kreditfaciliteter. Det er sparekassens mål, at kundernes indlån i væsentlig omfang skal finansiere kundeudlånene.

Sparekassen har p.t. ikke optaget finansiering hos andre kreditinstitutter, men har dog mulighed for at gøre brug af bevilget kreditfacilitet.

Likviditetssituationen har i hele 2008 været tilfredsstillende, og sparekassens likviditetsreserver ultimo 2008 viser en overdækning i henhold til lovkravet på 71,8 %. Ledelsen vurderer således, at sparekassens likviditetsreserver er tilstrækkelige.

Operationelle risici

Sparekassen er opmærksom på, at medarbejderne udgør en vigtig ressource og vurderer løbende risikoen for, at miste nøglemedarbejdere. I disse overvejelser indgår behovet for outsourcing af arbejdsopgaver, som den enkelte nøglemedarbejder bestrider.

Der er udarbejdet IT-sikkerhedspolitik og nødplaner, hvorved tab i tilfælde af manglende IT faciliteter eller anden lignende krisesituation kan begrænses.

Sparekassen har etableret en compliancefunktion, der skal medvirke til at sikre, at vi til enhver tid lever op til eksterne såvel som interne krav.

Sparekassen arbejder pt. med modeller og metoder som led i de nye kapitaldækningsregler. Det er sparekassens politik, at de operationelle risici til stadighed begrænses under hensyntagen til de omkostninger, der er forbundet hermed.

Basiskapital

Opgørelse af basiskapital	1000 kr.
1. Kernekapital	
Overført overskud eller underskud	211.637
2. Primære fradrag i kernekapital	
Udsudte aktiverede skatteaktiver	-184
3. Kernekapital efter primære fradrag	211.453
4. Hybrid kernekapital	
5. Kernekapital inklusiv hybrid kernekapital efter primære fradrag	211.453
6. Andre fradrag	
Halvdelen af summen af kapitalandele m.v. > 10 pct.	-4.224
Overskydende fradrag	-1.858
7. Kernekapital, inkl. hybrid kernekapital, efter fradrag	205.371
8. Supplerende kapital	
Opskrivningsshenlæggelser	2.366
9. Medregnet supplerende kapital	2.366
10. Basiskapital før fradrag	207.737
11. Fradrag i basiskapital:	
Halvdelen af summen af kapitalandele m.v. > 10 pct.	-4.224
Modregning af det overskydende fradrag	1.858
12. Basiskapital efter fradrag	205.371

Solvenskrav og den tilstrækkelige kapital

I henhold til lovgivningen skal bestyrelse og direktion fastsætte Sparekassen for Nørre Nebel og Omegns individuelle solvensbehov. I sparekassen har vi implementeret en model til opgørelse af solvensbehovet. I modellen afsættes kapital indenfor 4 risikoområder (kreditrisiko, markedsrisiko, ejendomsrisiko og øvrige risici).

Den første del af modellen indeholder en række stresstest. I disse stresstest ”stresses” de enkelte regnskabsposter via 7 variable.

Variable, der er stresstestet i relation til fastsættelsen af solvensbehovet

Kapital til dækning af kreditrisici	Stigning i tab på kunder
Kapital til dækning af markedsrisici	Aktiekursfald Rentestigning
Kapital til dækning af risiko på egne ejendomme	Ejendomsprisfald
Kapital til dækning af øvrige risici	Generelt fald i indtægterne Stigning i valutakursrisiko Stigning i modpartsrisiko

Det er ledelsen, der har defineret, hvilke risici, sparekassen bør kunne modstå, og dermed hvilke variable, der skal stresstestes. Som udgangspunkt er stresstests et forsøg på at udsætte sparekassens regnskabstal for en række negative begivenheder – for derved at se hvorledes sparekassen reagerer i det givne scenarium.

Resultatet af de gennemførte stresstest indgår i solvensbehovsmodellen ved, at sparekassen som minimum skal holde en kapital, der kan dække det underskud, der ville opstå, såfremt det pågældende scenarium indtræffer. Stresstestens samlede effekt på solvensbehovet beregnes ved at sætte den samlede resultatpåvirkning i forhold til de vægtede poster. Herved fås et mål for hvor meget kapital, der skal til for at instituttet kan overleve det opstillede scenarium.

Udover de risikoområder, der medtages via stresstests, er der en lang række risikoområder, som sparekassen har fundet relevante at medtage i vurderingen af solvensbehovet.

Andre risikoområder, der er vurderet i relation til fastsættelsen af solvensbehovet

Yderligere kapital til dækning af kreditrisici	<u>Herunder:</u> Store engagementer Svage engagementer Geografisk koncentration Erhvervsmæssig koncentration Koncentration af sikkerheder
Yderligere kapital til dækning af markedsrisici	
Yderligere kapital til dækning af risiko på egne ejendomme	
Yderligere kapital til dækning af øvrige risici	<u>Herunder:</u> Operationel risiko og kontrolmiljø Strategisk risici Omdømmerisici Risici i relation til instituttets størrelse og kapitalfremskaffelse Likviditetsrisici Koncernrisici Afviklingsrisici

Fastsættelsen af disse områders indflydelse på solvensbehovsprocenten er enten beregnet direkte via supplerende beregninger eller ved, at ledelsen skønmæssigt har vurderet disse risikoområders indflydelse på opgørelsen af solvensbehovet.

De risikofaktorer, der er medtaget i modellen, er efter sparekassens opfattelse dækkende for alle de risikoområder, lovgivningen kræver, at pengeinstituttets ledelse skal tage højde for ved fastsættelse af solvensbehovet samt de risici som ledelsen finder, at sparekassen har påtaget sig.

Derudover skal bestyrelse og direktion vurdere, hvorvidt basiskapitalen er tilstrækkelig til at understøtte kommende aktiviteter. Denne vurdering er i sparekassen en del af den generelle fastlæggelse af solvensbehovet. Ledelsen vurderer derfor hvert år, hvordan vækstforventningerne påvirker opgørelsen af solvensbehovet. Konkret vil det i modellen betyde, at ledelsen skal skønne over den fremtidige vækstprocent, vækstens gennemsnitlige solvensvægt og indtjeningsmarginal efter skat. Vækstforventningernes beregnede solvensbelastning vil i modellen slå direkte igennem på solvensbehovet i form af et tillæg. Dog ses der bort fra solvensbelastningen i de tilfælde, hvor der allerede er taget initiativ til en kapitaludvidelse, der vil kunne absorbere udlånsvæksten.

Skemaet nedenfor viser pengeinstituttets solvenskrav til markedsrisici.

Risikovægtede poster med markedsrisiko

1.000 kr.	Risikovægtede poster	Kapitalkravet (8% af eksponeringen)
Vægtede poster med markedsrisiko	98.940	7.915
Gældsinstrumenter	78.924	6.314
Aktier	15.348	1.228
Valutakursrisiko	4.668	373

Modpartsrisiko

Sparekassen anvender markedsværdimetoden for modpartsrisiko til at opgøre eksponeringernes størrelse og risikovægtning for afledte finansielle instrumenter.

Markedsværdimetoden er beskrevet nedenfor, og den følger beskrivelsen i § 14, stk. 3 i kapitaldækningsbekendtgørelse, nr. 9094 af 1. marts 2006.

Ved markedsværdimetoden indgår markedsværdien af kontrakter med positiv markedsværdi og hovedstolene af samtlige kontrakter i kapitaldækningsopgørelsen. Markedsværdien af kontrakterne indgår med vægtene for de pågældende kontraktors restløbetid, og med vægten for de pågældende modparter.

I forbindelse med sparekassens fastsættelse af den tilstrækkelige basiskapital holdes kapital svarende til 8% af den positive markedsværdi af derivater.

I sparekassens bevillingsproces og i den almindelige engagementsovervågning tages der højde for den beregnede eksponeringsværdi således at det sikres at denne ikke overstiger den bevilgede kreditgrænse på modparten.

Værdien af sparekassens samlede modpartsrisiko opgjort efter markedsværdimetoden er opgjort til 0 kr.

Kreditrisiko og udvandringsrisiko

Sparekassen for Nørre Nebel og Omegn følger bekendtgørelsen om finansielle rapporter for kreditinstitutter og fondsmæglerselskaber med hensyn til regnskabsmæssige definitioner af misligholdte fordringer og værdiforringede fordringer. På den baggrund henvises til §§ 51-54 i regnskabsbekendtgørelsen, vedrørende anvendte metoder til værdiregulering og nedskrivninger af udlån og tilgodehavender. Det betyder, at der på balancedagen foretages en vurdering af, om der er objektiv indikation for at sparekassens udlån og tilgodehavender er værdiforringede. Individuelle vurderinger foretages i overensstemmelse med § 52 i regnskabsbekendtgørelsen for alle udlån. Gruppevise vurderinger foretages i overensstemmelse med regnskabsbekendtgørelsens § 53 for alle sparekassens udlån, der ikke er individuel nedskrevet.

Den samlede værdi af sparekassens eksponeringer efter nedskrivninger og før hensyntagen til kreditrisikoreduktioner er 1.741 mio. kr.

Eksponeringernes gennemsnitlige værdi	1.000 kr.
Eksponeringer mod institutter	55.162
Eksponeringer mod erhvervsvirksomheder	316.945
Eksponeringer mod detailkunder	1.135.725
Eksponeringer sikret ved pant i fast ejendom	126.804
Eksponeringer hvorpå der er restance eller overtræk	120.366

Eksponeringer fordelt efter branche og modpartsrisiko:

1.000 kr.	Eksponeringer mod institutter	Eksponeringer mod erhverv	Eksponeringer mod detailkunder	Eksponeringer sikret ved pant i fast ejendom	Eksponeringer hvorpå der er restancer eller overtræk
Landbrug, jagt, skovbrug	0	75.937	163.206	28.607	1.351
Fremstillings-Virksomhed, råstofudvinding m.v.	0	26.473	11.497	2.293	1.243
Bygge- og anlægsvirksomhed	0	21.393	33.658	5.754	6.817
Handel, restaurations- og hotelvirksomhed	0	49.539	46.041	8.922	26.085
Transport, post og telefon	0	3.325	3.274	1.795	4.751
Kredit og finansieringsvirksomhed	35.714	0	0	0	0
Ejendomsadministration og -handel, forretningsservice	0	34.937	59.302	12.696	5.379
Øvrige erhverv	13.828	122.976	174.134	15.536	14.382
I alt erhverv	49.542	334.580	491.112	75.603	60.008
Private	0	656	622.477	57.976	49.517

Fordeling af krediteksponeringernes restløbetid:

1.000 kr.	Anfordring	0 – 3 mdr.	3 mdr. – 1 år	1 – 5 år	Over 5 år
Institutter	0	50	0	35.664	7.556
Erhvervsvirksomheder	7	11.796	62.291	145.693	115.450
Detailkunder	6.653	81.321	229.433	457.899	344.554
Sikret ved pant i fast ejendom	0	120	3.699	87.537	42.223
Restancer eller overtræk	0	1.747	3.123	65.841	38.813

Værdiforringede fordringer og nedskrivninger fordelt på brancher:

1.000 kr.	Udlån og garantidebitorer, hvorpå der er foretaget nedskrivninger/hensættelser	Nedskrivninger/hensættelser ultimo året	Udgiftsførte beløb vedr. værdireguleringer og nedskrivninger i løbet af perioden
Individuelt vurderede udlån/garantier			
Landbrug, jagt skovbrug	8.053	5.668	3.243
Bygge- og anlægsvirksomhed	9.668	8.897	1.243
Handel, restaurations- og hotelvirksomhed	13.227	12.873	
Kredit- og finansieringsvirksomhed samt forsikringsvirksomhed	8.195	1.644	1.644
Ejendomsadministration og -handel	3.817	3.816	210
Øvrige erhverv	2.505	999	70
I alt erhverv	45.465	33.897	6.410
Private	24.263	16.097	2.305
I alt individuelt vurderet	69.728	49.994	8.715
Gruppevis vurderede udlån/garantier			
Erhverv	617.431	311	
Private	692.263	448	
I alt gruppevis vurderet	1.309.704	759	

Bevægelser på værdiforringede fordringer som følge af værdireguleringer og nedskrivninger:

1.000 kr.	Individuelle nedskrivninger/-hensættelser		Gruppevise nedskrivninger/-hensættelser	
	Udlån	Garanti-debitorer	Udlån	Garanti-debitorer
Akkumulerede nedskrivninger/hensættelser primo på udlån og garantidebitorer	55.527	0	370	0
Bevægelser i året				
1. Valutakursregulering	0	0	0	0
2. Nedskrivninger/hensættelser i årets løb	8.958	748	389	0
3. Tilbageførsel af nedskrivninger/hensættelser foretaget i tidligere regnskabsår, hvor der ikke længere er objektiv indikation på værdiforringelse eller værdiforringelsen er reduceret	2.581	0	53	0
4. Andre bevægelser	1.054	0	53	0
5. Værdiregulering af overtagne aktiver	0	0	0	0
6. Endelig tabt (afskrevet) tidligere individuelt nedskrevet/hensat	13.711	0	0	0
Akkumulerede nedskrivninger/hensættelser ultimo på udlån og garantidebitorer	49.247	748	759	0

Markedsrisiko

I kapitaldækningsbekendtgørelsen stilles der krav om, at virksomheden oplyser om solvenskravene for en række risici, som opgøres under markedsrisikoområdet. Herunder ses en opgørelse af solvenskravene for de pågældende risici.

Opgørelse af solvensrisici på markedsrisikoområdet		1.000 kr. (vægtet beløb)	
Poster med positionsrisiko:	Gældsinstrumenter		78.924
	Aktier mv. (inkl. kollektive investeringsordninger)		15.348
	Råvarer		0
Poster med	Valutaposition		4.668

Eksponeringer i aktier mv., der ikke indgår i handelsbeholdningen

Sparekassen for Nørre Nebel og Omegn har i samarbejde med andre pengeinstitutter erhvervet aktier i en række sektorselskaber. Disse sektorselskaber har til formål at understøtte pengeinstitutternes forretning indenfor realkredit, betalingsformidling, IT, investeringsforeninger m.v. Sparekassen påtænker ikke at sælge disse aktier, idet en deltagelse i disse sektorselskaber anses for nødvendig for at drive et lokalt pengeinstitut. Aktierne betragtes derfor som værende udenfor handelsbeholdningen.

I flere af sektorselskaberne omfordeles aktierne således, at pengeinstitutternes ejerandele hele tiden afspejler det enkelte pengeinstituts forretningsomfang med sektorselskabet. Omfordelingen sker typisk med udgangspunkt i sektorselskabets indre værdi. Sparekassen regulerer på den baggrund den bogførte værdi af disse aktier kvartalsvist, halvårligt eller helårligt - afhængigt af hyppigheden af nye informationer fra det enkelte sektorselskab. Den løbende regulering bogføres i henhold til reglerne over resultatopgørelsen.

I andre sektorselskaber omfordeles aktierne ikke, men værdiansættes derimod typisk med udgangspunkt i den senest kendte handel, alternativt beregnes værdien med udgangspunkt i en anerkendt værdiansættelsesmetode. Reguleringer i den bogførte værdi af aktierne i disse selskaber tages ligeledes over resultatopgørelsen.

Spækassen har udover aktier i sektorselskaber aktier i selskaber i lokalområdet. Disse aktier er anskaffet ud fra et ønske om at støtte initiativer i lokalområdet, og spækassen påtænker ikke at sælge disse aktier. Aktierne betragtes derfor som værende udenfor handelsbeholdningen og reguleringer i den bogførte værdi af aktierne tages ligeledes over resultatopgørelsen.

Samlet bogført værdi i 1.000 kr.

Sektoraktier	32.148 kr.
Øvrige aktier	<u>239 kr.</u>
I alt	<u>32.387 kr.</u>

Samlet avance i 1.000 kr.

	Urealiseret	Realiseret	I alt
Sektoraktier	1.169 kr.	-191 kr.	978 kr.
Øvrige aktier	<u>-50 kr.</u>	<u>0 kr.</u>	<u>-50 kr.</u>
I alt	<u>1.119 kr.</u>	<u>-191 kr.</u>	<u>928 kr.</u>

Eksponeringer for renterisiko i positioner uden for handelsbeholdningen

Spækassen har ingen væsentlige fastforrentede indlån og udlån, hvilket gør at spækassens renterisiko er minimal.